

Telegraful Român

Organ național-bisericesc.

Abonamentul:

Pe un an **60** coroane. — Pe şase luni **30** coroane. — Pe trei luni **15** coroane.
Ziarul apare Marja, Joi și Sâmbăta

Corespondențe

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefranțate se refuză. — Articole nepublicate nu se înșapoază.

= Prețul inserțiunilor, după invocăță =**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Aniversarea Unirii.

Ziua de 18 Noemvrie, ziua invierii neamului românesc de aici din Ardeal, este zi de sărbătoare națională.

In ziua aceasta reprezentanții națiunii române din Ardeal și din părțile ungurești au enunțat ruperea legăturilor cu Ungaria și unirea cu România.

S-a împlinit Luni anul dela aceasta zi memorabilă. În inima poporului românesc ea este încreștată ca zi de sărbătoare.

Întreg Ardealul, întreg Banatul, toate părțile ungurești au serbat în adâncul inimii ziuă aceasta, și bucuria generale din prilejul acestui aniversări i-a dat expresiune și în afară.

Au serbat bisericile noastre, au serbat școalile noastre, serbat-a întreg neamul în mod demn, potrivit bucuriei generale, potrivit importanței acestei zile.

Ziua aceasta a zdobbit legăturile și lanturile cu care am fost încauzați în trecut.

A răsărit soarele dreptății. Din morții eroilor căzuți pe câmpul de luptă în acesti 5 ani ai crudului răsboiu a răsărit soarele dreptății.

Razele bănde ale acestui soare au revărsat lumină, au revărsat căldură în toate unguriile locuite de români.

Și noi ne-am trezit, ca prin vis, ca din un vis, ne am trezit ca popor cu sufletul curat, și cu inimă tare, tare în putere noastră de viață, tare în credință, că Dumnezeu și cu noi.

Veacurile de suferințe, veacuri de atestate la viață noastră au frcut peste veacuri, și loviturile ne au întărit.

Cu căt bat fierul, cu atâta devine tot mai vârjos, tot mai vârtos.

Și pe noi ne-au făcut mai vârjosî loviturile îndreptate în contra existenței noastre.

S'au deschis larg porțile școalelor, și tinerimea noastră a înundat cu miile școala.

Din aceste se versă acum lumina și căldura în poporul nostru.

Aici în Sibiul aniversarea unirii o au făcut în biserică catedrală.

La intrare ne-a întâmpinat figura măreată a marcelui arhiereu Șaguna.

Imbrăcată în aureola cerească lacrimi în fața altarului și multămă impăratului ceresc, că avem dorita biserică catedrală, căci zicea acest mare arhiereu în pastorală sa din anul 1857 cu care publică colectă pentru biserică catedrală:

„Să fiindcă lucrul acesta mai de aproape se fine de noi (circulația se adreseză poporului), așa dară mai înainte de ce aș cere ajutorul dela creștinii noștri, cari sunt afară de episcopia noastră, am aflat de bine a năzū cădă voi, cari imi sunteți cei mai de aproape, și a vă pofti, ca cu dragoste și cu ascultarea care o ați arătat și până acumă cădrul arhipastorului vostru să alergați cu ajutorul vostru cădrul zidirea unei biserici episcopală la Sibiu și să dați spre acest sfârșit din cele ce aveți și cu ce v-a mulțuit Dumnezeu, luând pilda de văduva cea săracă din Evanghelie, și să fiți milostiv încât să iortă paterile, ștind că nu omului, ci lui Dumnezeu dați, și că nu cer pentru mine, ci spre marirea lui Dumnezeu și spre binele vostru. Căci avem și astăzi cîteva sute de copii la Sibiu în școalele de aici, și, bucuros i-ași aduna lângă mină în toate Duminele și sărbătorile la slujba dumnezească, și cu osârdie le-aș dator învățătură în toate și pentru toate spre binele lor, și spre bucuria noastră a tuturor, dar nu am avut biserică, unde să-i adun-

Din mila lui Dumnezeu și din hărnicia preotimă noastre sub conducerea neuitatului mitropolit Ioan Mețianu, s'a făcut biserică catedrală, spațioasă, spre a încăpea junimea studioasă. ”

Din mila lui Dumnezeu tinerimea s'a înmulțit și din sutele dela anul 1857 s'a făcut mihi.

Sub conducerea profesorilor cu stîrările naționale a alergat tinerimea în biserică.

Cu iniția plină de multumită am alergat și noi preotimă din Sibiul la biserică spre a lăcrima și noi cu Marele Șaguna, pentru zilele mari cu care ne-a cercetat Dumnezeu.

Biserica catedrală și-a deschis larg porțile spre a intra împăratul Mărăriei.

Domnul cel tare în răsboiu, Domnul cel puternic, care a sărămat puterile iadului, care a frânt legăturile, care jineau în lanțuri neamul nostru, acest Domn puternic a strigat:

„Ridică Boieri porțile voastre, ridicăți porțile..... și va intra împăratul Mărăriei.

Si a intrat junimea, a intrat tineretul școlar, și cu un glas și cu o inimă am căntat toți:

„Mărire intru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, intru oameni bunăvoie”.

A fost ziua aceasta ziua cea mare a praznicului.

A praznicului unui neam, a praznicului unui popor chemat de Dumnezeu la o nouă viață.

Să se veselăasca cele cerești și să se bucură cele pământești, că a făcut biruința cu brațul său Domnul.

Biruință asupra vrăjmașului sumet, biruință asupra dușmanului care cu mâna sacreligă a intrat și în sanctuarul bisericiilor noastre.

In tot pământul a eșit vestea biruinței vitezie noastre armate și la marginile lumii a eșit vestea despre viațea dorobanțului român.

Am sărbători aniversarea unirii cu cărări bisericești cu cuvinte de laudă din gura tinerimii, ca să se plinescă scriptura: „Din gura principilor ai săvârșit landas”.

Președintele la cameră. Ziarele din București aduc sărbătoare, că de președinte a fost aleas cu 300 de voturi Alexandru Vaida. Vice-președintele a fost aleas basarabeanul Pan Haliția, până acum ministru basarabean, și general Marcu din partida țărănilor. Alegera a fost primită cu aplauze furioase. Liberalii s'au abținut demonstrativ dela alegere.

Serbarea Unirii. Serbarea Unirii s'a făcut în Cluj cu deosebită pompă și insuflețire. La 9 ore se face slujba în biserică. Orasul a fost pavozat cu standarde naționale. Covînlarea festivă o a jinut rectorul universității Dr. Sextil Pușcariu, în care a scos la iveală importanța zilei de 18 Noemvrie pentru istoria românească. A luat apoi cuvântul de Onisifor Olibiu, secretar în ministerul de culte, care a făcut tabloul lucrărilor unui an de la Unirea din Alba-Iulia, asigurând administrație linșă și munca culturală. Covînlările au fost primele cu aclamări și gozmoitoase.

Vorbiri s'au jinut și în casarma de artillerie. Seara s'a deschis sărbătoarea teatrul național.

Demisia guvernului.

Guvernul Vălăoianu, numit guvern generalilor, și-a dat demisia lui mai curând de cum să a prevestit. Cauza se reduce la amenințarea cu ultimatum Consiliului suprem al statelor aliata. Demisia lui a fost primită și guvernul a fost însărcinat cu gerezirea agendelor statului până la constituirea nouului cabinet, care va fi guvern parlamentar.

Se crede că va urma un guvern membru blocului parlamentar sub conducerea lui Iuliu Maniu. După unele șiruri, cari se susțin, formarea guvernului va fi încredințată împăratului, guvern care va îscăpa contractual de pace.

Coroana s'a consultat cu președintii corporațiilor legiuioare de cameră de Vaida-Voevod, la senat de Bujor. Acuma se fac consiliuri cu delegații diferitelor partide, care fac blocul parlamentar, pentru a putea informa Coroana și a o liniște în curent cu părerile din sunul majorităților din parlament. Din aceste consultații se vor prezenta Coroanei persoanele, cărora se va încredința formarea nouului cabinet.

Serbarea Unirii în Sibiu.

Lumea din Sibiu a sărbătorit ziua de 18 Noiembrie, ziua Unirii, cu totă pompa cunoscință. Central serbările a fost pompoasă noastră biserică cathedrală. La ora 9 dimineața s-a adunat tinerimea școlară cu standarde sub conducerea profesorilor.

Biserica noastră cathedrală se pareă a fi prea mică, prea nelăptătoare pentru mulțimea tinerimii școlare, care a venit la biserică spre a da mărire Domnului. Numărul tinerimii școlare se urcă la cîteva mii de 2000.

Erau de față clerici din seminarul arhiepiscopal, elevii dela școala normală (pedagogie), elevii dela liceul „Lăzări”, elevii dela liceul de stat de fete, elevii și elevetele dela școala civilă, dela școalele elementare, elevii din orfanotru bisericii noastre, toți sub conducerea profesorilor și cu standarde naționale.

Doxologia împreună cu rugăciunea de mulțumire și săvârșit arhimandritul director seminarul Dr. Eusebiu R. Roșca, protopop locuitor Dr. Ion Stroia și directorul dela liceul de fete de stat Dr. Vasile Bologa.

După reuniunea ritualelor bisericești corul mestecat al reuniunii române de muzică a întronizat înnamul regal.

Cuvântarea festivă o a făcut profesorul seminariu Victor Păcală, care în cuvinte aseze povitiv zilei mărețe și a schițat evenimentele „prin care a trecut neamul nostru, până a ajuns la zilele mărețe de azi”.

Elevii din școalele elementare sub conducerea profesorului de muzică au cântat Hora Unirii, după care a urmat seria de declamări. A declamat o fetiță dela școala civilă de stat, un elev din școala elementară de stat, o fetiță dela liceul de fete și un elev dela liceul „George Lazăr”.

Programa oficială o a încheiat o cântare bisericească „Prete te lăudăm în cor de hârtie, executată de corul tinerimii dela liceul de stat, sub conducerea profesorului lor.

Răpit de insuflețirea momentului a vorbit pe urmă invățătorul dela școala de aplicație dela seminarul arhiepiscopal Chir on Adâmlou, zugrăvind durerile suferitele prin cari a trecut refugiașii Ardeleani după dezastrul din toamna anului 1916 și bucuria de căr sună atât cuprinși, când Dumnezeu ne-a rezervat aceste zile mărețe, zile de bucurie obștească.

Serbarea aceasta a unirilor românești au luate parte toate oficile publice de stat, și un public distins.

La un an dela deschiderea școlăului.

— Un cuvânt al lui Iuliu Maniu.

Români! Trăim zile pline de aducerii amintice, de ale căror înțelese este pătruns astăzi sufletul nostru.

Acum se impingează anul, de când alcătuirea bolnavă a Austro-Ungariei s'a prăbușit, Corona vinovată a Habsburgilor s'a căzut, și popoarele desrobite și-au strigat lumii libertatea lor.

Români! Neamul nostru din Ardeal, Bistău, Crișana și Maramureș și-a aleș singur drumul din acest mare viitor, care a surpat și redrepăte de vremuri. Deplin stiuțor de drepturile lui, a ascultat povata săngelui și îndemnurile înimii. Mult încrezător nostru popor și-a dat seama, că trebuie să se unească pe veci cu frații săi din Regat, ale căror arme glorioase s-au ridicat pentru îmbânda idealului național.

Din această credință nestrămutată, s-a intrat adunarea neamului său la Decembrie 1918 la Alba-Iulia, unde o sută de mil de Români, cărturari și țărani, în frâțească înțelegere, pecetuit pentru foarte vesurile dreptul lor și chezisund dreptatea tuturor, au hotărât unirea cu România sub scepsul (scrisul, tovagul) de domnie al biroului regel Ferdinand. Săbătoare sfântă a neamului pe râmanea toatea zina de 1 Decembrie, ziua dela Alba-Iulia, ziua libertății, ziua unirii.

Români! Binefacerile unirii le simțim de un an, o guvernare (ocampră) a neamului prin sine însuși a înlocuit stăpânele veche, cea îndrumată de un gând dușman. Rânduiala a lăsat locul bururilor, cari primejdau viața și avutul tuturor. Drepturile cetățenestui au înlocuit poruncile străinilor. Limba și gândirea românească primejduite o mile de ani, și-au întronat dreptul

lor de întăierea firească pe pământul nostru strămoșesc. Votul obștește și libertatea depălnă a alegerii, și adăunțul poporului să-i aleagă trimișii săi în camera constituțională (adunarea în temeatoare) dela București, unde se vor face legile viitorului nostru. Reforma agrară, adeci dreapta împărțire a pământului, lege s-a făcut. Luncările fiind începute, roadele lor fi curând se vor arăta, înălțând vîiesă celor lipsiți și însemnind bunăstarea țării. Oastea română s-a înăpățit într-o apărare hoților noștri de tot dușmanul, — cetele vrăjășnice au fost risipite și mandra osfie slujită cu credință de feciori noștri, este astăzi și încă puternică pentru pacea lumii și strălucrea neamului.

Români! Săpâni la noi acasă, zile de munca nu așteaptă de acum. Roada muncii și chezisibă libertății sunt în unirea noastră și în buna rândulății jință de poporul nostru treaz în toate faptele lui.

Români! Consiliul Dirigenț al adunărea dela Alba-Iulia, aducându-l aminte de frântările trecutului, crezând că înțelepciunea de astăzi este temeul fiericiei de mâne a neamului nostru, va arăta din acest prejle de înțeles, recunoaște, să pentru sfânta dragoste de neam și de jar, care vă povoaștre pe toti la munca de întărire a patriei noastre unite.

Trăiască România Mare!

Sibiu, la 1 Noiembrie 1919.

Iuliu Maniu,
Președintele Consiliului Dirigenț.

Preoții români în nouă stat.

Felul cum s'a disputat și rezolvat afacerile preoților noastre în cîndirea Marei Stat este și va rămâne pentru noi o simțirea ce nu ne trebuie să ne doare dar ne și rușinează totodată. A fost un procedeu la fel cu acelor patru dela Versailles, unde — România deși alătura credințioasă în Antanta îotuș când să și redresă drepturile sale justă în raport cu jertfele mari ce le au adus cauzelor comune — a fost tratată nu ca un caș de credințioase de suferințe ci cu o vădită rez voimă.

Sunt binucunoscuți factorii de ordin inferior cari au indemnățat pe uni bărbați politicieni ai Pașcani, Angelescu și Andreescu să preceasă în felul arătat față de România; nu cunoaștem și nu putem înțelege de loc însă jința osfiei și antagonismul cu care ne-a înțămpinat căpătă dintră membrii Marei Stat cînd am cerut să ne-șădea și nouă o „sfârșină” pentru jertfele mari ce le am adus pe altarul cauzelor noastre sfinte.

Să fie ore și acum de acel cari să nu cunoască aceste jertfe? Să existe ore și acum atari indivizi cari să nu fie convincă nișă astăzi despre rolul cardinal al ce-a avut preolimea române în lăinfăptuirea operei mărețe a României mari? Ni se pare să străde de atât de cind acest lucru încă nu ne putem mira deajuns de naivitatea (?) acelor, caru ni vreau să ne recunoască nici azi acest merit care în sfârșit e incontestabil.

Suntene reprezentanții unei biserici, care în deosebire de altele multe, are prerogativa de a se putea numi **biserica națională**. Suntem reprezentanții unei biserici naționale din acel stat național, care tocmai prin această biserică a putut să și mențină caracterul național. Despre luptele grele și înțelepte ce le-am purtat în acest scop, istoria ne relatează lupte de adevarată glorie ce pună pe preolimul român într-o licoană ideală, iar dacă poporul român din aceste lupte care cercau și-nimici credință, limba și naționalitate, a eșit mai trez și mai constiță la lumina zilei de azi, este a-și mulțumi în primul rând (această) preolime române, care n-a început niciodată a înfluiră și a desvolta în sufletul jandarului sentimentul conștiinței sale naționale.

Prin misiunea noastră, care ne pane în contact suferător nemijlocit cu țăranoșul, noi prețuim sădam la temelile statului, iar cine încercă să ne traga la îndoială autoritatea noastră în acel loc să se scoatăse, înță și să tragă binecunoscute cu conțință să prentru că unul că acela tentează la temelile aceluia stat.

Trebue să cunoștești odată această sfatură, trebuie să recunoștești acest admir în interesul bineiprincipat a viitorului stat român. E un ce sătă de firesc încă dacă a-ți persistă de-a-nuri încă cel aversament față de noi ne-am simțit însă rușinăți de indolență, ingratitudinea și inconsecvența doastră.

Trebue să o stie fizicătare că duhul preotului este acela care regulează și prin care se menține ordinea și echilibrul vieții normale, din viață atât de febrili a spiritelor agitate din zilele noastre. El este acela, la care aleargă toți, el este care aliniă durerile și sterge lacrimile și suferința a tuturor celor de dincolo, durerile unui popor înregat. Preotul român să săvârșă cu aderători o munca titanică. Ne-am expus cu rizicii ordinea și pacea... Am scăpat pe mulți „intellectuali” de furia poporului răsvărită, am salvat în atâtă rânduri autoritatea organelor administrative și a jandarmărilor care începean să fie nesuccoțite de către poporul îmbălit de ideile comuniste bolșevice. Preotul român prin tactica lui simplă a săvârșit cecese o puternică armă, nu ar fi fost în stare să săvârșească; a împădecat și zădărnicit împreună boala și a altor curente dușmanioase față de cari luptă azi cu situație îndărjătoare armatele lui Kolcag și Denikin pe estepte stele ale Rusiei. În schimb noi suntem bagatelați, ignoranți și ne întorc spatele tocmai aceia pe cari noi l-am ridicat la pozițile în care să aflu, a căror autoritate noi am apărat-o mai mult și o apărâm zilnic și în tot momentul.

Frații preoții!

Gesturile atât de puțin politicoase a acestora, cari azi ne bagatelizează, să nu vă aduci în perplexitate, că astăzi mai puțin trebuie să vă descurjați. Suntem obișnuiți noi cu ascunzarea lacrimelor încă din trecutul apropiat... cu putină deosebire că pe atunci înjoișările ne veneau dela străină. Ne cunoaștem însă cu toții datorințele din trecut și suntem consili de acela deținători cari ne împușc și în viitor stat român. Avem un program vast și momentuos încă ne reclamă toate forțele, toate puterile; iar ca ele să mențină conducere pe toate terenele, care îl urmăriscă noastră să luă la temelile nouăi stat — constitutiu o forță morală atât de covârșitoare și puternică, încă putem zice: soartă, viitorul poporului nostru și depusă în mâinile noastre. Mare și responsabilitatea noastră în acest loc și nu e ușor lucrul ce ne așteaptă în viitor; ne cunoaștem însă bine armata, avem totăză încredere în ea, iar mai presus de toate față bună Dumnezeu, pură de deci să fim siguri de izbădarea noastră și de rezultatele munciei noastre desinteresate.

Ne aflăm în preajma alegerilor de depuțati pentru viitora dietă română, un eveniment de mare însemnatate pentru soarta poporului nostru și viitorul statului român. Îngrigoreaza ne cuprindă sufletul, și grăja mamel pentru copilașul ei mic, slabut și naiv care vrea să pășească în lume. Sub scutul nostru părintesc a crescut și s-a păstrat poporul nostru, noi l-am plămădit sufletul acestui popor — Înțeamați încă îngrijorarea noastră, când ne găndim la viitorul apropiat, care va deschide perspective noi de viață pentru acest popor, crescut până aci sub îngrijirea noastră de „părinte”.

Cu viața satisfacție trebuie să constatăm însă de acuma de căi în multe cercuri preoților sunt același de-a-reprezenta voiația poporului în viitorul parlament român. Încredere ce-ne-o-dă poporul în acest fel, este cea mai străuchiă doveză a succesului nostru moral ce-l am putut obține în mijlocul acestui popor, este cea mai elatăndă și a fililor cătră „părintele lor, prin care ne putem pe deplin justifica în fața acelora, cari cred că „s-a terminat rulatul preotului și față de acela cari azi ne întorc spatele, este în sfârșit o deplină satisfacție morală pentru noi, că trăda noastră de veacuri a noutății post zădărnică și nu poate fi zădărnică nici în viitor.

„Succesul și bogat iar încărcat răsuflare sunt puțină ce au adus înălțări preoților și vîrstnicilor săi vîrstă vrednică de mitinguri noastre, filii la culmea chemării mai ale de aci înainte. Acei pe care încredere poporului vă ridică la frumosă demnitate de-a-reprezenta voiația și dorințele în viitorul aeropost român, arătă-ți vrednică de această distincție, minunat într-acolo că țăranoșul nostru să-i asigură un viitor mai bun și mai fericiți. Atunci România-mare va fi totodată și fare, de care apoi nici poziția îadului nu vor putea-o bîrni.

Georgiu-de-jos, la 4 Octombrie 1919.

Teodor S. Glodeanu,
preot ort. rom.

Impresii de călătorie

Am făcut zilele trecute o călătorie dela Brașov la Cluj.

Cine și urât zilele să plece pe drum, îngăru să călă om pe om. Nu mai și nici o regulă. Nu mai sunte de cl. I, II, III, — adeca sale sunt — dar nime nu sătate capul cu ordinea. După așteptare de noapți întregi în fine ca mare întârziere sosește trenul, în care ai să te urci. Dar loc ca'n palmă. O învălășală nemaiponemantă. Militari, cari merg sau se întorc din condecori ocupă până la ultimul loc comparaționale de cl. I și II, iar tu nemorocit civil, cari ai plătit sute de coroane în vederea unei călătorii mai comode este condamnat, să stai în pioce unele de chilometri.

In unele vagoane nu te poți urca, din cauză, că sunt ocupate de D-nii Ofițeri, înalte din caza "D-lor Curieri" etc, etc.

Mai rău am păti-o la relatoarecere.

După o așteptare plăcitoare de 10 ore la gara Clujului în sfârșit sosește accelerat, prin care îmi luasem biletul. După ce mulță greutate de prim purgatoriu, unde se cercetau biletele de identitate, dar fuga să urec în vreun vagon la acceleratul. Cerc la unul, nu pot răzbi de soldați. Cerc la alții sădărește. În fine după multe alegeri în dreapta și în stânga, ure într'un vagon cu ferestri și uși sparte și cu mare greu îmi găsește un locos. Nu trece căteva clipite și suntem dați jos toți pasagerii cu observarea că acel vagon rămâne în gara Cluj.

Dacă-i aşa, pentru ce lăzi atâta la accelerat D-lor?!

Aleg din nou în dreapta și în sângă printre șirurile de vagoane. Dau de vagonul miniștrilor. Mergeau la Sibiu la întunecarea deputaților partidului național. Nu cutesă să intru. Cu domni așa maru nu și de giușuit.

Lângă el însă văd un vagon lung-lung — cu ferestri și uși foarte bune. Mă bucur, că în fin tot voi pică spre casă. Dau să intru, usă incișată. Ciocâncesc. Apare la ferestra ușii un sublocotenent sau locotenent — nu l-am putut vedea că era noapte, — care mă apărostează cu vorbe dure pentru cetezană mea de a intra în vagonul "D-lor depușit". Il log românos să-mi permită să stau într-un colt de pe coridorul spațiosului vagon, promîndu-se solemn, că nu vomu conturba nici că de puțin pe favoriști sorti, pe D-nii depușiti, numai să mă pot vedea odată acasă. Dor să în bat drumul Clujului în afaceri obștești. Sunt bruscă și amenințătoare cu vorbe: «Vreau și te areză?» „Nu vreau D-le! Sunt sătul de temniță Am gustat dulceața ei sub Unguri 3 ani și 3 zile». Si mă depărțează indignat de procedura atât de neînțeleasă a acestui ofițer din armata română. Era ofițer ardelean. Cei din regat au și astfel. Am avut ocazia să călătorești și cu el. Erau loaice preventori.

Si astfel după o așteptare, uciugătoare de nervi de 10 ore, după o alegare de o jumătate de ceas după un locos în tren, cu bilet pentru accelerat sunt săli și lăsu persoană, cu care călătorește în timp de iarnă în vagon cu ușile și ferestrele sparte 19 ore.

Ajuns acasă mi-am zis: «Afaceri obștești, neobștești, dar' nu va mai fi curând, când voi pică la drum.

(Ol. dr.)

Stirile zilei

Parlamentul din București și-a întrerupt desbaterile, cari se vor relua numai după constituirea noului guvern.

Coroană pe statuia lui Mihai Viteazul. Deputații din juriunile desrobite au pus coroană pe statu Mihai cu inscripția: Celui dință Domn al tuturor Românilor.

Demobilizare. După cum cete în "Dacia", acum se demobilizează anii 1910, 1911 și 1912. Celelalte contingente se vor demobiliza serial. Un comunicat, contemplat și se publică Sâmbătă, va da amănunte în privința aceasta.

Prăjurile articulară de consumat în Arad. Lapte smântânit K 2-40; nemântânit K 3; lapte în sticla de lale de lapte K 3-54; piper un kgr. K 90—; cafea K 04—; orez K 48; cirechii un kgr. 60 fileri; carabale K 2—; mac K 8—; linte K 6—.

Comunicat. Dnii Vasile Danetiu, fost student în drept, Cluj, Basiliu Stoica și Victor German, foști studenți în medicina, Cluj, Stefan Lipovan, fost elev al școalei de industrie din Cașova, și Criș Moraru, fost elev al școalei comerciale din Câmpulung Bucovinei, toți buzării ai "Asociației pentru literatura română și cultura poporului român", sunt provocati a notifica comunității "Asociației", unde se află — dacă mai trăiesc — și că mai reflectează la bursele, cari s-au fost votat și îi s-au rezervat până acum. Nesișăfără acestei provocări, în timp de 30 de zile, bursele se vor declara vacante. — Sibiu, 29 Noemvrie 919.

Biroul Asociației.

Turburări în Viena. În zilele din urmă au circulat știri necontrolate despre turburări în Viena și despre formarea unui guvern comunistic. Știrile acestea au venit asemnat prin mijloacă ministrului de interne. Se vorbește, că în turburările acestea e amestecat și Kun Bela.

Aniversarea Unirii în Bucovina. Zina de 11 Noemvrie 1910 a fost pentru România din Bucovina mare serbare națională, a fost anul său de înfrângere armatei române în Bucovina, pământ desrobit al lui Stefan cel Mare și Sfânt. Serbarele au avut toate caracter festiv.

La 11 ore a fost Doxologie în biserică cathedrală, la care a oficiat Preasfinția Să Părințul Mitropolit Repta. Au luate partea generalul Zodik, comandanții diviziilor și a-șa, care a pășit pe pământul Bucovinei, duând cuolo viața românească și libertatea, ministruță țării, domnul Ianu Nistor, și toți autoritățile civile și militare.

După oficierea serviciului din zesc părintele mitropolit a rostit o cuvântare ocasională, tocmai la iveau însemnatăza zilei.

A urmat apoi defilarea trupelor în fața generalului și mulțimii, cu care ocazunea s'au jut cuvântările întru aducere aminte a zilei în veci neuite, când Bucovina a fost unită cu România, dela care o a desfăcut vîtregeitatea timurilor.

Inregistrăm cu mare bucurie știrile din viața fericiată a românilor din Bucovina.

Comisia de aprovizionare a județului Sibiu se angajaază a lăsa publicului consumant (pentru trebuințele proprii) porc grăs de tăiat.

Comandele se vor face Dumîneacu și Lun (7 și 8 l.c.) într-oarele 8-12 a.m. la Ingrăitorul caselor județului, Strada Saguna Nr. 10 etaj l 10, unde se dă și deslușiri mai detaliate.

Comandele se vor lăsa în considerare în măsură ce și când să s'au făcut, având preferința cei ce s'au înșinut mai înțâi.

Procesul Apáthy. În procesul său cu curtea marilor din Sibiu profesorul Apáthy a dat recurs la curtea de cassație, care a adus verdict de achitare. În procesul acesta s'a dovedit până la ce grad de căvalierism se pot ridica românilii la judecarea unui proces politic.

Ziarul "Universul" din București vorbind de acest proces, întră altice scrie:

Punem cauză acesta în legătură cu tot situl de proces intentate în cursul vremii românilor din teritoriile eliberate. Ne gândim la torturile suferite de atâta martirii. Ne amintim parodelle de procese, în care juriul deudea verdicte și sentințe, ce constituiau adevarate sfidări ale legii, echității și deavârșului. Ungurii din Transilvania vor recunoaște, că s'a schimbat ceva în lumea în care trăiesc, și oricât ar rezulta, nu vor putea să nășinăgă la concluzia, că schimbarea e spre mai bine, spre mai multă generositate.

Iar acelora, cari vorbește mereu de clausula minorităților, cu un lux de îngrijorare provenit numai din necunoașterea serioasă a stărilor din România, și a sufletului românesc, le oferim cu acest proces unul din argumentele spontane și fără replică, în baza cărora avem dreptul să spunem: toate clausele sunt neputințioase, cănd majoritatea vor să înțearnează — dovedăt reculat din atâta state, — și toate clausele sunt inutilă, cănd un popor să fie de drept și indulgenți cu cei alăi în mijlocul lui.

Ce pregătesc ungurii pentru evrei? Ziarul "Népszava" care apare la Budapesta, în numărul său de 10 Noemvrie scrie: Preocuparea de frunte a cercurilor politice serioase este problema evreiască. Cercurile politice conduceatoare

vor prezenta constituanței, care se va întui în curând, următorul proiect de lege: I. Evreii vor scosi din toate funcțiunile de stat. II. Evreii vor fi lipsiți de toate drepturile politice. III. Se declară prin lege, că și al muncitorilor, evreii nu pot fi recunoscuți: evreul nu poate avea rol în organizarea muncitorilor. (Pentru că temperamentul lor sanguinic, setea lor după putere, oacămurății, imoralitatea și cea caracterizată prapașa din nou teroarea rosie). IV. Muncitorii îi se asigură un drept nelimitat de organizare sub conducere unor șefi creștini, esti din rândurile muncitorilor, (sau altor creștini, cari au obținut încrederea muncitorilor). V. Evreii să fie excluși din presă. Legislația că mai repede a ideilor mai să expuse, este singura modalitate, singura condiție care asigură existența și întărirea patriei noastre creștine.

Nr. 289, 380, 692 și 709/1919.

Concurs

"Asociația pentru literatura română și cultura poporului român" publică concurs pentru următoarele bursă pe an. scol. 1919/20.

1. **Pentru 2 burse à K 200 — anual din "Fundația Ioan Rusu medic, și soția sa Ecaterina", în următoarele condiții:**

a) bursele se dau numai la studenți români gr. cat. sau gr. or., cari frecventează școale medii și comerciale și că vor avea să dovedească;

b) că posed limba română;

c) că sunt săraci și avizati la sprînjeni, cum și că au purtare morală bună și au dovedit progres în studii;

d) că împărțește surorile fundatorului, Sofia și Anica, vor avea descendență legală, cari vor frecvența vreuna din școalele înșăriate mai sus, aceștia vor avea să primească, în primul rând și exclusiv, burse disponibile. (Alte rudenii de ale fundatorului și soției sale sunt cu totul exchise de beneficiile fundației);

2. **Pentru o bursă de K 300 — anual din "Fundația Ioan Petran", destinată pentru studenți universitari români, cari urmează la una din facultățile Universității din Cluj. Ce împărțăstie de această bursă vor fi obligați a lăua parte la "Masa studenților academic" din Cluj.**

3. **Pentru o bursă de K 80 — anual din "Fundația Dr. Ioan Moșu medic, și soția sa Anna n. Bologa"; pentru fetițe române din Transilvania, fără deosebire de confesie, care ceretează o școală de fete de caracter național resp. confesional românesc, în primul rând școala de fete a "Asociației".**

Criterii pentru toate aceste bursă se vor înainta comitetului central al "Asociației", Sibiu, str. Saguna Nr. 6, până la 31 Decembrie 1919. Însoțite ne lăngă actele indicate în pt. 1, 2 și 3, de următoarele acte:

a) certificat de bolezнь; b) atestat că sunt înscriși ca elevi ordinari la școală; c) atestat de pe anul şcolar 1918/19; d) atestat, că sunt avizati la sprînjeni și că au purtare morală bună;

e) unde se cere, nășat, că sunt înrudită cu fundatorul, ca la funțiunile I. Rusu și Dr. Dr. Moșu, și că se prezintă și un astfel de atestat; f) atestat, că nu mai beneficiază de altă bursă.

Sibiu, în 29 Noemvrie 1919.

Andreiu Bărsanu, Romul Simu, președinte secretar supl.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 (Modificată)

I. Vor fi considerați ca infractori:

1. Acei cari sără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc., vor comunica, colporta, comentă, în orice chip, sări și adevarăte, fie înmaginare, sau păreri relative la operațiunile de răsboi, situăția și dislocațarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice cheștiune privitoare la armata română.

2. Aceșia înfrațuiește să judeca și condamne de pretori în prima și ultima instanță, ca închisoare până la un an și ca amendă până la 2000 lei.

Când apările de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de răsboi.

"ARDELEANĂ",
institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Orăștie.

P. T.

Considerând prospectele de venite ale instituției noastre, direcția a decis să facă părță la dividenda anului viitor 1920 acționarilor, care vor achita în întregime, până la finea anului curent, acțiunile subscrise din emisiunea nouă a instituției. După acțiunile plătite în rate se garantează ce anul 1920, 3%, interese, după cele achitate total se va plăti după toată probabilitatea cel puțin 5% dividendă.

Comunicând acestea, invităm acționarilor instituției ca până la finea anului curent, dacă astăzi de bine, să achite în întregime preaj acționilor ce le-a semnat din emisiunea ultimă, care de prezent e în curs. (371) 1—1

O răsăritie, 20 Noemvrie 1919.

Cu stimă:

"Ardeleană",

institut de credit și econ. soc. pe acțiuni în Orăștie.

Nr. 614/919

(373) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de Invățător la școală confesională gr. or. rom. din Călărași protopresbiteral gr. or. al Avrigului se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în "Telegraful Român".

Emolumentele impreunate cu acest post de invățător sunt cele prescrise de lege și au nume: 300 cor. anual din cassa bisericilor, iar restul precum și toate adusele din ajutorul de stat. Cuartier în natură în edificiul școalei. Reîn pentru grădini 20 cor.

Invățătorul ales este îndatorat a conduce copiii la biserică și a cănta cu ei răspunsurile liturgice.

Doritorii de a ocupa acest post de invățător să-și subiectează cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare până la termenul susindicat, la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului în Avrig (posta Avrig, județul Sibiu) având a se prezenta în vîre-o Dumineca sărbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul și poziția comunei.

Avrig, 6/19 Octombrie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Căndea,
protopop.

Nr. 328/1919

(351) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de invățător la școală noastră gr. or. din Vâlgișoara, tracăt Deva se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în "Telegraful Român".

Emolumente sunt: 800 cor. de la comună bisericescă, 200 cor. ajutorul dela Vener. Consistoriu și întregirea de stat. Cuartier în edificiul școalei, grădini de legumi, și 2 stăngini de lemne, din care se va închiși și să se învățămănt.

Ajutorul și îndatorat a instru și pe elevii scoli de repetiție, și a conduce copiii la biserică. Dumineca și sărbătoarea, cântând cu ei răspunsurile liturgice.

Reflectanții și-așteptări petiții subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Deva, la 12 Octombrie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracătului Deva în conțegeare cu comitetul parohial concernent.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Doi băieți

cu școală românească și deplin sănătoși se primesc imediat ca elevi în Tipografia arhidiecezana din Sibiu.

Nr. 304/1919

(367) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului al II-lea de invățător della școală ortodoxă română din Dărioș, protopresbiteral gr. or. al Mediasului, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în "Telegraful Român".

Emolumentele impreunate cu acest post sunt post: Salariu

stat + toate adusele și amânări, quartier și grădini în natură precum și 2 stăngini de lemne de foc. Învățătorul ales pe lângă iudicările prescrise de normele în vigoare, e dator se instruie și în școală de repetiție, iar în Dumineci și sărbătoare să conduce copiii la biserică și să cante cu ei la sf.

Doritorii de a ocupa acest post, să-și înainteze cererile instruite cu documentele prescrise în termenul arătat subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Mediasului în conțelegere cu comitetul parohial

Mediș, la 1/14 Octombrie 1919.

Romul Mircea
protopop.

Nr. 912/1919

(359) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de invățător în sensul hotărârii Consistoriale Nr. 8169 Sc. a. e. la școală confesională din Bobotești protopresbiteral. Făgăraș se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în "Telegraful Român".

Emolumente sunt:

Salariu 670 cor. dela parohie restul dela stat. Aleșul este deschisă la Dumineci și sărbătoare a căntării cu școală de toate rilele și cu cei de re-petitie, la sfânta liturghie.

Documentele să se înainteze subsemnatul oficiu protopop.

Făgăraș, în 13 Noemvrie 1919.

Oficiul protopopesc român ortodox din Făgăraș la ordinul de sus.

Nicolae Borzeș,
protopop.

Concurs

Pentru întregirea postului vacanță de invățător la școală ortodoxă din Șona să publică concurs cu termen de 15 zile.

Emolumente sunt:

La salariu 720 Cor. dela parohie și 240 cor. pentru quartier. — restul de salar de stat.

Doritorii de a ocupa acest post sunt datori a șine și școală de repetiție și a conduce școlari la sfântă liturghie Dumineca și sărbătoarea și la vecherme.

Rugărea de Concurs să se înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul dat fiind instruit conform normelor din vigoare.

Făgăraș, la 10 Octombrie 1919.

Oficiul protopresbiteral ortodox român în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzeș
protopop.

Convocare.

ACTIONARI PRIMEI SOCIETĂȚI ANONIME ROMÂNE „METAN” PRIN ACEASTA SUNT CONVOCAȚI LA

adunarea generală de constituire,

pe data de 10 Decembrie a. c. la 10 ore a. m. în Sibiu, în localul «Creditul tehnic Transilvănean».

Sibiu, la 4 Decembrie 1919.

(375) 1—1

-Creditul tehnic transilvănean-

societate anonimă, Sibiu.

Ingenieur Carol Reminiczy.

Prospect de fondare.

Pentru executarea instalațiilor de incălzii și luminat cu gaz natural, pentru executarea instalațiilor de alimentare și canalizare oraselor și clădirilor, transportul la distanță gazului natural, instalații de spălătorii cu aburi, ușatorii de fabrici, abatorii, instalații tehnice de spital, instalații electrice, edificări de fabrici întregi, precum și pentru fabricarea, exportarea și importarea, vinderea și cumpărarea materialelor brute, semifabricate și fabricate proprii acestor lucrări, se înființează cu sediul în Sibiu, Prima Societate Anonimă Română „METAN”, cu un capital societar de 1.000.000 — Cor. Impărtășit în 2.000 Acțiuni, în valoare nominală de 500 Cor.

Capitalul societar se va asigura prin subscripție. Acțiunile vor fi nominative și se vor plăti în bană gata.

Pentru acțiunile subscrise se va plăti valoarea nominală, plus o taxă de fondare de 5%. La subscrise și a se vărsa pe lângă taxa de fondare și 30% din capital, adică în total 175 — cor. de fiecare acțiune. Restul de 70% se va plăti ulterior la termenele ce le va fixa Consiliul de administrație.

Vârsărilele se vor face la «Creditul Tehnic Transilvănean» în Sibiu.

Termenul ultim pentru subscrerea acțiunilor și facerea primului vârsământ este 9 Decembrie a. c.

In cazul de supra subscrise, fondatorii își rezervă dreptul să stabilească capitalul societar la o sumă mai mare ca Cor. 1.000.000 precum și de a selecționa subscrivările făcute după bună chizituație. Deosebim fondatorii își rezervă dreptul să numească primul Consiliu de Administrație pe termen de 3 ani.

Sibiu, la 4 Decembrie 1919.

(374) 1—1

„Creditul tehnic transilvănean”

Societate anonimă Sibiu.

Ingenieur Carol Reminiczy.